

TEKENS AAN DE HEMEL

VELDSLAGEN WORDEN NIET GEWONNEN door tactiek of door de beste wapens. Integendeel, zij worden gewonnen door de geest van de mannen die vechten. De partij die niet opgeeft, wint.

Toen Alexander de Grote in september 331 voor Chr. de Tigris overstak, kwam hij oog in oog te staan met de Perzische koning Darius III. Deze had een enorm leger van naar schatting 100.000 man met uitstekende ruiters, strijdwagens en zelfs oorlogsolifanten. Darius had het slagveld uitgezocht en volledig laten voorbereiden zodat zijn cavalerie en strijdwagens goed konden manoeuvreren. De veldslag bij Gaugamela verliep catastrofaal voor de Perzen. Darius werd op de vlucht gejaagd en verloor zijn rijk en zijn leven. Het tactisch en strategisch inzicht van Alexander werd en wordt terecht hoog geroemd. Maar vergeten wordt dat de veldslag eigenlijk al voor het begin verloren was.

Een aantal dagen voor de slag was er een maansverduistering. De soldaten in het Perzische leger begrepen dat de goden besloten hadden dat er een nieuwe koning zou komen. Darius had voor de goden afgedaan. Toen Alexander de aanval inzette, maakten veel soldaten van Darius zich uit de voeten. Niet omdat ze laf waren, maar het was godslasterlijk om tegen Alexander en dus tegen de goden te vechten.

Ook Alexander had zijn teken; bij het begin van de slag vloog een adelaar boven het slagveld. De adelaar was de vogel van de Griekse oppergod Zeus. Alexander beschouwde dit als een gunstig voorteken.

In het British Museum in Londen bevinden zich de zogenaamde Babylonische Astronomische Dagboeken. Dit zijn kleitabletten volgeschreven met spijkerschrift. Hierin beschreven de vroege Mesopotamische astronomen hun waarnemingen. In hun gedachtegang gaven de goden door middel van tekens aan de hemel aan wat er stond te gebeuren. Als de zon bijvoorbeeld in het sterrenbeeld Vissen of Waterman staat, treden de rivieren Tigris en Eufraat buiten hun oevers. Dit is zuivere wetenschap, waarnemingen worden gekoppeld aan zich herhalende gebeurtenissen. Astronomen hadden al vanaf het begin van het tweede millennium v. Chr. begrip van gebeurtenissen in de natuur. De koningen namen astronomen in dienst om te voorspellen wanneer er het beste gezaaid en geoogst kon worden. Dit inzicht in regelmatigheid in de natuur smaakte naar meer.

Gaven de goden behalve de regelmatig terugkerende gebeurtenissen ook eenmalige gebeurtenissen zoals de dood van een vorst of het winnen of verliezen van een veldslag in de hemel aan? Door heel veel historische gegevens na te trekken kwamen ze tot de conclusie dat ook dit mogelijk was. Deze conclusies legden ze vast in de Voortekencatalogus. Hoe zag zo'n voorspelling eruit?

Als op de 15e dag de maan en de zon samen te zien zijn: een sterke vijand zal de wapens opnemen tegen het land, de vijand zal de stadspoorten verwoesten.

Als de maan niet wacht op de zon, maar zinkt; leeuw en wolf zullen tekeer gaan.

Bron Herman Hunger, Astrological Reports to Assyrian Kings (State Archives of Assyria, 8) SAA 08:023

Hoor ik iemand schamper lachen? Onze onvolprezen belastingdienst en andere overheden doen in feite niet anders. Op basis van big data proberen ze risicoprofielen op te stellen. Dat dit gruwelijk mis kan gaan, is maar al te duidelijk. Wij noemen dit echter A.I. Kunstmatige Intelligentie. Maar met intelligentie heeft het weinig te maken, wel met rekenkracht en algoritmen.

Eenmaal in Babylon aangekomen stond Alexander versteld over de nauwkeurigheid van de voorspellingen. De astronomen hadden de maansverduistering en nederlaag voorspeld en zelfs de richting waarin Darius zou vluchten was hun bekend. Alexander liet onmiddellijk de Griekse kalender aanpassen aan de Babylonische.

Na deze lange inleiding komen we uiteindelijk bij Jozua aan. Misschien is het al opgevallen dat in bovenstaande voorspellingen maan en zon regelmatig samen genoemd worden. De maan wacht op de zon, de zon staat stil... Het doet sterk denken aan Jozua 10. En ik denk dat er een verband is. Wat is de situatie? Een groot verbond bestaand uit vijf stadstaten probeert de Israëlieten te verslaan. Hun strategie is duidelijk: het bondgenootschap van Gibeon en Israël afzonderlijk verslaan. Als eerste proberen ze Gibeon te overrompelen. De Gibeonieten sturen een ijlbode en vragen Jozua om hulp. Na een geforceerde nachtmars vanuit Gilgal komt Jozua 's morgensvroeg op het slagveld aan. Daar doet hij zijn raadselachtige uitspraak: *Zon, sta stil in Gibeon, en maan, in het dal van Ajalon!* Gibeon ligt in het Oosten en Ajalon in het Westen. De onverwachte komst van Jozua is een enorme tegenslag voor de Kanaänieten; ze moeten het opnemen tegen twee tegenstanders in plaats van één. Het moraal was toch al niet hoog en nu dit. Zij wisten dat ze verslagen waren en toch bekeerden ze zich niet...

Maar de morele klap wordt nog groter door de uitspraak van Jozua. De Kanaänieten, groot gebracht met voortekens, lezen deze als: de God van Israël strijdt tegen ons. Hun hart werd als water. Paniek slaat toe en door uitzonderlijk zware hagelbuien valt het leger van de vijf koningen volledig uiteen. De Heer van hemel en aarde kwam Zijn volk te hulp.

Het is opvallend in hoeveel synagogen afbeeldingen van de dierenriem te vinden zijn. Dit lijkt in strijd met het verbod op wichelarij en het uitleggen van voortekens. Het uitleggen van horoscopen en voortekens is inderdaad niet-Joods. In de Joodse traditie is God de God van hemel en aarde. Zijn macht reikt zo ver dat Hij zelfs verschijningen aan de hemel gebruikt om mensen iets duidelijk te maken. Een groepering binnen de Joden, de Essenen, meende de komst van de Messias in tekens aan de hemel te kunnen aflezen.

Ook Jezus zelf verwijst naar tekens die aan zijn wederkomst vooraf gaan: *En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden* (Matth. 24: 29). Het boek Openbaring met al zijn Joodse symboliek verwijst regelmatig naar verschijnselen aan de hemel. Lees hoofdstuk 12 maar eens: *En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren. En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien hoorns. En op zijn koppen zeven diademen. En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, om haar Kind te verslinden, zodra zij Het gebaard zou hebben.*

Er zijn veel speculaties rondom dit gedeelte. Je kunt het zien als een aanduiding in de sterrenhemel van de komst van de Messias. Wij kennen de sterrenbeelden van de dierenriem wel. Eén daarvan is de Maagd. Boven het hoofd van de Maagd staat het sterrenbeeld de Leeuw. Aan de voeten van de Maagd liggen de sterrenbeelden Weegschaal en Schorpioen. De laatste twee werden vroeger wel samen de Draak genoemd. De (weder)komst van de Messias moet voldoen aan drie voorwaarden. Ten eerste: de zon moet in het sterrenbeeld Maagd staan. Die is dan *bekleed met de zon*. Ten tweede: de maan moet vlak onder dit sterrenbeeld staan. *De maan onder haar voeten*. En ten slotte moet Jupiter, de koningsplaneet, de koningsster in het sterrenbeeld Leeuw bedekken. De Leeuw van Juda komt. Deze redenatie past goed in de Joodse gedachtegang waar het boek Openbaring van doortrokken is. Misschien is Openbaring voor ons zo lastig omdat wij het niet meer met de ogen van de Christenen uit de eerste eeuwen lezen. Voor hen was dit HET boek van hoop in bange dagen.

Of ik deze verklaring aannemelijk vind? Zeker wel, maar het hoeft niet de juiste te zijn, want het is onvolledig. Een groot deel van het hoofdstuk is niet ter sprake gekomen. Zeker is dat mijn God hemel en aarde omvat en tekens gebruikt om mensen iets duidelijk te maken. *De hemel vertelt Gods eer, het gewelf verkondigt het werk van Zijn handen.* ■